

MONOGRAFIA MUNICIPIULUI IAȘI

Coordonate: 47°9'44"N 27°35'20"E

Țară	 România
Regiune de dezvoltare	Nord-Est
Județ	Iași
Atestare documentară	1408
Guvernare	
Primar	Gheorghe Nichita (PSD)
Suprafață	
Municipiu	145 km ²
Metropolitană	787,8 km ²
Altitudine	200 metri n.m.
Populație (2002)	
Municipiu	320,888 locuitori
Densitate	3,109 loc./km ²
Metropolitană	402,786

ORAȘE ÎNFRĂȚITE CU IAȘI

Municipiul Iași este înfrățit cu 20 localități din întreaga lume:

- Assiut, Egipt
- Atlanta, Statele Unite
- Chișinău, Republica Moldova
- Filacciano, Italia
- Forano, Italia
- Ierihon, Israel
- Ilioupoli, Grecia
- Isfahan, Iran
- Kozani, Grecia
- Morlupo, Italia
- Nazzano, Italia
- Padova, Italia
- Peristeri, Grecia
- Poitiers, Franța
- Québec, Canada
- Sant'Oreste, Italia
- Torrita Tiberina, Italia
- Villeneuve d'Ascq, Franța
- Vinița, Ucraina
- Xī'ān, China

REPREZENTANȚE DIPLOMATICE

Înainte de Unirea Principatelor din anul 1859, au existat misiuni diplomatice permanente în capitala Moldovei, ca de exemplu un vicenconsulat francez (deschis în 1798). În prezent, funcționează la Iași următoarele reprezentanțe diplomatice:

- Consulatul Republicii Ungare
- Vice Consulatul Onorific al Republicii Italia
- Consulatul Onorific al Republicii Pakistan

ETIMOLOGIE

IAȘI (maghiară *Jászvásár*, poloneză *Jassy*, idiș *יאס יאס* *Yas*) este un municipiu din partea de nord-est a României, reședința județului cu același nume. A fost capitala Moldovei până în 1861 și temporar (1916-1918, în cursul Primului Război Mondial), a Regatului României.

Istoricii au diferite teorii referitoare la originea numelui "Iași". Unii afirmă că numele provine de la un trib sarmat, iazygii, menționați de Ovidiu ca "*Ipse vides onerata ferox ut ducata Iasyx/ Per media Istri plaustra bubulcus aquas*" și "*Jazyges et Colchi Metereaue turba Getaue/ Danubii mediis vix prohibentur aquis*". O altă explicație ar fi că numele are originea în tribul alanic al jassilor. Trebuie menționat aici că iazygii și alanii erau două ramuri din cele trei ale sarmaților, a treia fiind roxolanii.

O inscripție astăzi pierdută pe o bornă kilometrică romană descoperită în apropiere de Osijek, Croația în secolul al XVIII-lea menționează existența unui *Jassiorum municipium*. Numele maghiar al orașului (*Jászvásár*) înseamnă mot-a-mot "Piața (Târgul) jassilor"; numele vechi românesc, *Târgul Ieșilor* (și forma alternativă *Iașii*), ar putea avea aceeași semnificație.

În ceea ce privește etimologia cuvântului, putem presupune că la origini avea o semnificație razboinică pornind de la faptul că "ijász" în limba maghiară înseamnă "arcaș", în timp ce "yash" în limbile sanscrită și hindi, care au origine comună cu limba sarmaților, înseamnă "faimă".

ISTORIE

Monumentul Unirii din 1918 Iași
Grup statuar dăruit Iașului de prințesa Olga Sturza în 1927

Iași veche vedere de sus asupra centrului (zona Piața Unirii)

Imagine veche a Străzii Ștefan cel Mare (în prim plan biserica Trei Ierarhi)

Imagine veche a Străzii Lăpușneanu

Orașul Iași a fost menționat pentru prima oară într-un privilegiu comercial emis în 1408 de domnul Moldovei, Alexandru cel Bun. Totuși, deoarece existau clădiri mai vechi de această dată (spre exemplu presupusa Biserica armeană, construită în 1395), se crede că orașul este mult mai vechi, cel puțin cu câteva decenii față de această dată.

În 1564, domnitorul Alexandru Lăpușneanu a mutat aici capitala Moldovei, de la Suceava. În 1640, Vasile Lupu a înființat la Iași prima școală în limba română și a înființat o tipografie la Biserica Trei Ierarhi. În 1643, aici a apărut prima carte tipărită în Moldova.

Orașul a fost incendiat de tătari în 1513, de otomani în 1538, și de ruși în 1686. În 1734 a fost afectat de o epidemie.

Prin Pacea de la Iași, cel de-al șaselea război ruso-turc a luat sfârșit în 1792. În 1822, turcii au luat cu asalt orașul, pentru a potoli revoluționarii greci ai Eteriei, conduși de Alexandru Ipsilanti.

Între 1565 și 1859, orașul a fost capitala Moldovei, apoi, între 1859 și 1862, atât Iași cât și București au fost capitalele de facto ale *Principatelor Unite ale Moldovei și Valahiei*. În 1862, când uniunea celor două principate a devenit deplină, sub numele de România, capitala țării a fost stabilită la București. Pentru a compensa pierderile provocate orașului în 1861, prin schimbarea sediului guvernului, s-a votat plata a 148.150 lei orașului, dar acest lucru nu s-a întâmplat niciodată.

După 1860, clădirile de lemn și chirpici au fost înlocuite treptat de cele din piatră și cărămidă, și rețeaua de străzi îmbunătățită. Au fost construite edificii noi, precum Palatul Culturii, Teatrul Național sau Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”.

În timpul Primului Război Mondial, pentru doi ani, Iași a fost capitala României neocupate, după ce București a căzut la 6 decembrie 1916 în mâinile Puterilor Centrale. În noiembrie 1918, capitală a redevenit orașul București.

În mai 1944, la Iași s-au purtat lupte între forțele româno-germane și Armata roșie. Divizia de elită Panzergrenadier „Großdeutschland” a obținut o victorie importantă la Bătălia de la Târgu Frumos, în apropiere de Iași. În iulie, orașul era ocupat de forțele sovietice.

În perioada postbelică orașul a continuat să se dezvolte, construindu-se noi cartiere și întreprinderi industriale. După căderea comunismului, orașul a rămas un centru important din zona de est a României.

Iașul ar putea obține titlul de „**oraș inițiator al Revoluției din decembrie 1989**” prin ordonanță guvernamentală, în data de 14 decembrie '89 mai mulți ieșeni fiind arestați de securitate pentru că organizaseră o manifestație împotriva regimului comunist. Semnalul revoltei trebuia să fie dat de clopotele Mitropoliei. Planul revoluționarilor a fost însă aflat de Securitate. La momentul fixat, Piața Unirii era strict supravegheată de milițieni, care au împiedicat orice manifestație, iar membrii Frontului Popular au fost arestați. Ei au fost eliberați câteva zile mai târziu, la 22 decembrie 1989.

GEOGRAFIE

Municipiul Iași se află în partea de est a Moldovei, în Câmpia Moldovei. Orașul se află pe râul Bahlui, un afluent al Jijiei, care se varsă în râul Prut.

Așezare geografică

Prin extinderea lui, Iașul este legendara urbe a celor 7 coline: Cetățuia, Galata, Copou, Bucium-Păun, Șorogari, Repedea și Breazu, cu altitudini variind între 40 m în Lunca Bahluiului și 400 m pe Dealul Păun și Dealul Repedea. Principalele coline sunt Copou, Cetățuia, Tătărași și Galata. Orașul mai este traversat de râul Nicolina și de pârâul Șorogari (numit în evul mediu Cacaina, deoarece aici se aruncau gunoaietele); la răsărit de oraș curge pârâul Ciric, pe care sunt create artificial trei lacuri cu scop de agrement.

Clima

Clima prezintă un caracter continental pronunțat, fiind influențată de masele de aer cu proveniență răsăriteană; iernile sunt geroase, iar verile călduroase. Temperatura maximă înregistrată a fost 40°C (27 iulie 1909), în timp ce minima a fost de - 36,3°C (1 februarie 1937).

Orașe apropiate

- Pașcani (73 km V)
- Vaslui (70 km S)
- Bârlad (120 km S)

- Negrești (50 km SV)
- Huși (89 km SE)
- Roman (83 km SV)
- Târgu Neamț (100 km V)
- Botoșani (130 km NV)
- Suceava (150 km NV)
- Piatra Neamț (150 km V)
- Bacău (120 km SV)
- Târgu Frumos (45 km V)

Topografie

Situat la nord de Codrii Iașilor, orașul vechi se afla cuprins într-un patruleter delimitat de actualele străzi Ștefan cel Mare (Ulița Mare), Alexandru Lăpușeanu, Independenței (Podul Hagioaiei), Elena Doamna și Grigore Ghica (Ulița Rusească), nucleul orașului aflându-se în zona Palatul Culturii (Curtea Domnească) și str. Costache Negri (Ulița Veche).

Orașul nou s-a extins în toate direcțiile, cuprinzând în prima fază (secolele XVIII – XIX) cartierele Copou, Sărărie, Țicău, Tătărași, Ciurchi, Galata și parțial Nicolina și Păcurari; în a doua fază (secolul XX), au fost incluse cartierele Păcurari (partea nouă, de vest), Nicolina (partea nouă, de sud, azi numită C.U.G.), Frumoasa-Poitiers, Socola, Bucium, Canta, Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun, Dacia și Grădinari, la acestea adăugându-se Zona Industrială. Orașul are ca suburbii câteva mini-orășele care, din punct de vedere administrativ, sunt considerate încă așezări rurale dar, din punct de vedere edilitar, se prezintă ca așezări urbane: Dancu, Tomești, Ciurea și Lunca Cetățuii. Tendința urbană este de extindere a Iașilor, urmând ca aceste localități să fie incluse în oraș (zona metropolitană), alături de alte câteva sate: Păun, Bârnova, Horpaz, Miroslava, Valea Lupului și Breazu. În urma exploziei fenomenului construcțiilor din ultimul deceniu, unele din aceste localități sunt astăzi practic unite cu orașul.

Demografie

Rezultatul recensământului din 2002 pentru municipiul și județul Iași.

- În momentul recensământului din 2002, Iașul era ca număr de populație al doilea municipiu al României după București, având în acel moment 320.888 de locuitori. Împreună cu zona metropolitană, populația se situa în jurul valorii de 397.800 locuitori.

Structura etnică a populației, potrivit recensământului din 2002:

- români: 98,1%
- romi: 1,2%
- alte naționalități: 0,7%

Structura confesională

Populația după religie, conform recensământului din 1930:

- ortodocși: 63.023 (61,26%)
- mozaici: 35.465 (34,47%)
- romano-catolici: 3.178 (3,08%)
- luterani: 356 (0,34%)
- greco-catolici: 190 (0,18%)

Populația după religie, potrivit recensământului din 2002:

- ortodocși: 92,5%
- romano-catolici: 4,9%
- alte religii: 2,6%

Cartiere

- *Nord:* Copou, Țicău, Manta Roșie, Sărărie, Podu de Fier, Independenței, Agronomie, Târgu Cucului

- *Est:* Tudor Vladimirescu, Bucșinescu, Tătărași Nord și Sud, Oancea, Dispecer, Grădinari, Moara de Vânt, Ciurchi, Metalurgie, Aviației, Țuțora, Obreja, Zona Industrială

- *Sud*: Baza 3, Bularga, Bucium, Socola, Frumoasa, Clopotari, Poitiers-Siraj, Manta Roșie, Podu Roș, Dimitrie Cantemir, Țesătura, Nicolina 1 și 2, C.U.G. 1 și 2, Galata 1 și 2, Podu de Piatră, Zona Industrială Sud

- *Vest*: Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun, Țigarete, Gară, Dacia, Zimbru, Bicz, Minerva, Olimp, Păcurari, Canta, Păcureț, Moara de Foc, Arcu

În viitorul apropiat vor fi terminate câteva cartiere de lux, situate în special în zonele periferice ale orașului.

INSTITUȚII ȘI PUNCTE DE INTERES

Universitatea “Al. I. Cuza” din Iași

Palatul Culturii din Iași

Casa Dosoftei din Iași

Catedrala mitropolitană din Iași

Iașul este orașul marilor idei, al primei mari uniri, al primului spectacol de teatru în limba română și al primului muzeu literar memorial (Bojdeuca din Țicău). Fără îndoială, Iașul reprezintă în continuare capitala culturală a țării.

În oraș, pe dealul Copoului, se află cea mai veche universitate din România – Universitatea din Iași, numită azi și Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”. Întemeiată în 1860 prin decretul principelui Alexandru Ioan Cuza, continuatoare a vechii Academii Mihăilene, universitatea are astăzi 15 facultăți, cu peste 40.000 de studenți. Clădirea principală, monument de arhitectură, a fost ridicată în 1896. În oraș se mai află și alte instituții de învățământ superior: Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”, Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” cu peste 25.000 de studenți, Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”, Universitatea de Arte „George Enescu” și Universitatea „Petre Andrei” cu un sediu nou, ultramodern, pe lângă numeroasele universități particulare cu sedii deosebit de impunătoare. În Piața Eminescu, în perioada interbelică, s-a ridicat clădirea Fundației Culturale Regale, ce astăzi găzduiește Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu”, cu un fond de carte ce se apropie de 3 milioane de exemplare, unele foarte rare.

Iașul este al doilea centru universitar al țării, care atrage studenții ca un magnet. Principalele campus-uri studențești se află în Tudor Vladimirescu (22 cămine) - unde se află cel mai mare cămin din partea de Sud-Est a Europei, Titu Maiorescu (4 cămine), Târgușor-Copou (4 cămine), Codrescu (5 cămine și complexul internațional Gaudeamus) și Agronomie (4 cămine).

În Iași, se mai află Biserica „Sf. Nicolae Domnesc”, cea mai veche din oraș, ctitorie a lui Ștefan cel Mare, restaurată integral la sf. sec. XIX. De asemenea, mai pot fi vizitate biserica Trei Ierarhi și Mănăstirea Golia, mărturiile ale gusturilor estetice ale unui mare domnitor Vasile Lupu, Catedrala Mitropolitană, Casa Dosoftei, Palatul Culturii, Casa Pogor cu „Masa Umbrelor”, aleile Copoului cu mireasma de tei și cu ecouri de vers eminescian (Teiul lui Eminescu și Muzeul „Mihai Eminescu”), Casele memoriale „Mihail Sadoveanu”, „George Topârceanu”, „Mihai Codreanu”, „Otilia Cazimir”, Biblioteca Universitară „Mihai Eminescu”, fondată ca bibliotecă a Academiei Mihăilene. Alte monumente importante din perioada medievală sunt: Mănăstirea Galata, din timpul lui Petru Șchiopul, Biserica Sfântul Sava, (înc. sec. XVII), bisericile Bărboi, Barnovschi, Ioan Zlataust, Sf. Dimitrie, Talpalari, Sf. Teodor, Sf. Andrei, Sf. Constantin, Sf. Pantelimon, Mănăstirea Cetățuia - ctitorie a lui Gheorghe Duca - sau Mănăstirea Frumoasa, din sec. XVIII. Primul spital din oraș a fost întemeiat la jumătatea sec. XVIII în jurul Mănăstirii Sfântul Spiridon, al cărui nume îl poartă și astăzi. Spitalul Sfântul Spiridon este cel mai mare din zona Moldovei.

În zona de sud a orașului, în cartierul C.U.G.2, se află Parcul Tehnologic Iași, în apropierea căruia se va construi Centrul Expozițional Moldova. Din punct de vedere arhitectonic, Iașul de azi se prezintă ca un adevărat amestec de nou și vechi, de istorie și modernitate, de iarbă, beton și sticlă. Clădiri cu mare valoare istorică se află printre blocuri noi de locuințe (mai mult sau mai puțin moderne). În perioada anterioară regimului comunist s-au pierdut în elanul modernizator clădiri importante precum turnul Bisericii Trei Ierarhi sau Biserica Dancu. Însă adevăratele ravagii orașul le-a suferit în perioada comunistă, când s-a distrus o bună parte a centrului vechi, fără a se ține cont de faptul că multe din clădirile demolate dădeau personalitate urbei. Au avut de suferit zonele Piața Unirii (grav afectată de bombardamentele din 1943-1944), Târgu Cucului – fost cartier evreiesc, Bulevardul Ștefan cel Mare și altele. Unele demolări aveau ca scop curățirea orașului de clădirile insalubre și mizere sau rămase în ruină de pe urma războiului, altele aveau altfel de obiective. Chiar și în aceste condiții, au rămas în picioare multe clădiri importante și, pe bună dreptate, Iașii sunt considerați un adevărat muzeu; în fiecare colț al

său se simt urmele trecerii unei personalități de seamă a literaturii, științei, filozofiei, istoriei sau politicii românești.

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”

Istoric

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a fost fondată la data de 26 octombrie 1860. Universitatea este continuatoarea simbolică a vechii Academii Domnești din Iași, înființată de Vasile Lupu în 1642. În mod direct, ea se trage din Academia Mihăileană, creată în 1834 de Mihail Sturza. În noua sa formă, ea a fost inaugurată la 7 noiembrie 1860 (26 octombrie stil vechi), în prezența domnitorului Alexandru Ioan Cuza, al cărui nume îl poartă acum.

La înființare avea trei facultăți: Drept, Filosofie (litere) și Teologie. Facultatea de Drept fusese înființată încă de la 24 februarie / 7 martie 1856. În 1864, universitatea era formată din Facultatea de Litere și Filosofie, Facultatea de Drept, Facultatea de Științe fizice, matematice și naturale, iar în 1879 a apărut Facultatea de Medicină. În anii 1890-1900, s-a dezvoltat Facultatea de Științe: în 1892, a apărut catedra de Chimie, în 1906, cea de Chimie Agricolă, iar în 1910, a apărut Școala de Electricitate.

Clădirea actuală a universității a fost construită între anii 1893 și 1897 după planurile arhitectului Louis Blanc și inaugurată în prezența regelui Carol I și a reginei Elisabeta. Clădirea este o îmbinare a stilurilor clasic și baroc, monumentală și impunătoare ducând în faimoasa „Sală a Pașilor Pierduți”, decorată cu picturi realizate de către Sabin Bălașa.

Fiind cea mai veche universitate din România, „A. I. Cuza” din Iași este o instituție de învățământ superior cu tradiție și în același timp, o universitate modernă care, prin realizările înfăptuite în plan educațional și științific, a căpătat recunoaștere atât pe plan național cât și internațional.

Palatul Culturii

A fost inaugurat în 1926 de către regele Ferdinand al României. Realizat în stil neogotic, după planurile arhitectului *I.D. Berindei*, ajutat de arhitecții *Xenopol* și *Cerchez*, construcția palatului a durat două decenii. Un prim monument a fost ridicat pe ruinele vechii Curți Domnești (1434), care a fost reconstruită în stil neoclasic de prințul Alexandru Moruzi (1806 - 1812). Un incendiu de la sfârșitul sec. al XIX-lea a distrus acest palat, la începutul secolului următor luându-se decizia ridicării actualei construcții.

Descriere

Palatul Culturii - panorama

Palatul Culturii Iași - imagine aeriană

Stilul palatului este neogotic flamboyant, cu detalii ornamentale, cu elemente heraldice în exterior. Aripile cu ieșindurile semicirculare au fost retrase și împodobite la fronton cu statui de arcași ce stau de strajă, iar pe laterale s-au construit două intrări sub forma unor turnuri boltite. Intrarea în palat se face printr-un turn donjon mare, cu creneluri și firide dominate de o acvilă cu aripile desfăcute. Elemente de interes turistic sunt: „Sala gotică” – unde se poate admira mozaicul ce reprezintă un „bestiarum” medieval (grifoni, acvile bicefale și lei), „Sala Voievozilor” – care se află la etaj și conține, în medalioane, portretele domnilor Moldovei și ale regilor României., iar tot la etajul I se află și „Sala Henri Coandă” – ale cărei lambriuri au fost executate după un proiect al marelui savant. Orologiul cu carillon, instalat în turnul central, este dintr-un ansamblu de opt clopote care reproduc, din oră în oră, „Hora Unirii”.

Legenda spune că în proiectul inițial erau prevăzute 365 de camere, dar construcția are 298 de încăperi, cu o suprafață de aproximativ 36.000 m². La fațadă sunt 92 ferestre, iar la mansardă alte 36 în ogivă și două rânduri de baghete.

La etajul I, la fațada centrală, se află „Sala Voievozilor”, cu picturi în stilul frescelor medievale din ctitoriile Moldovei, așezate în chenare de epocă. Picturile au fost executate de Ștefan Dimitrescu și de elevii săi. Tot la etajul I se află sala „Henri Coandă”, ale cărei lambriuri au fost executate după un proiect al marelui savant. În amintirea anilor petrecuți la Iași ca elev al Liceului Militar, Coandă a dăruit orașului proiectul „Monumentului eroilor români de Galata” și rețeta unui ciment special, care imită perfect culoarea și sunetul lemnului de stejar.

Până în 1955, aici a fost sediul Tribunalului Județean, dotat cu mobilier confecționat la „Casa Maple” din Londra. Afectat de cutremurul din 1940, Palatul a slujit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial drept cazarmă a trupelor germane și, ulterior, sovietice. Începând din anul 1975, planșeul de lemn al ultimului etaj a fost înlocuit cu unul de ciment, turnat în plase de oțel, lucrare parțial terminată în martie 1977, când a avut loc cutremurul cel mare. Ca o cheie de boltă, noul planșeu a susținut monumentul, fiind afectate în schimb planșeele de la etajul I, zidăria, ornamentele și stucaturile. Lucrările de consolidare și restaurare durează încă și astăzi.

În prezent, Palatul Culturii din Iași este sediul Complexului Muzeal Național „Moldova” Iași și cuprinde: Muzeul de Istorie a Moldovei, Muzeul Etnografic al Moldovei, Muzeul de Artă, Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”. În aripa de nord-est a palatului se află Biblioteca Municipală „Gheorghe Asachi”.

Mănăstirea Golia

Este o mănăstire importantă în orașul Iași, numită după marele logofăt Ioan Golia, primul ctitor al edificiului ecleziastic. Actual, hramul mănăstirii este „Înălțarea Domnului”. Mănăstirea este de asemenea un important centru cultural, adăpostind Institutul Cultural Misionar Trinitas al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, precum și o atracție turistică pe harta Iașului.

Arhitectura

Așezământul ecleziastic de la Golia se prezintă ca o fortăreață tipic medievală. Despre vechea biserică, de care este legat numele familiei Golia, nu se știu prea multe date cu privire la arhitectură, cert fiind faptul că a fost ridicată în secolul al XVI-lea. Actuala biserică a lui Vasile Lupu, refăcută între anii

1650-1653 și terminată în 1660 de fiul său Ștefăniță, se deosebește în totalitate de specificul bisericilor ortodoxe moldovenești, atât ca formă de construcție cât și ca arhitectură. Biserica actuală reprezintă o îmbinare de stiluri, îndeosebi gotic și bizantin, construcție ridicată într-un moment de realizare a Renașterii târzii în Principatele Române. Planul exterior este rectangular, cu ziduri înalte, care se sprijină pe epifaștri, de factură corintică, de peste 12 metri înălțime, ancorați într-o cornișă.

Cornișa este depășită de o compoziție unică, acoperișul fiind străjuit de șapte turlle, unicat ca model, dar diferențiate între ele, ceea ce atestă supoziția că au fost realizate treptat, în etape diferite, influențate și de restaurări. Înălțimea totală a bisericii este de circa 30 de metri, lungimea de 30 de metri și lățimea de 13 metri. Accesul spre biserică se realizează printr-un pridvor, în partea de apus, prevăzut cu două uși laterale, spre nord și sud. Interiorul este de factură bizantină, trilobat: pronaos, naos și altar. Deasupra pridvorului se află cafasul, care lasă vederea să treacă spre pronaos pe sub arcade, impunătoare prin forma lor. Trecerea dinspre pronaos spre naos se realizează printre două coloane puternice, de asemenea cu arcade pe trei spații, formate împreună cu zidurile laterale, iar la partea superioară apare un zid despărțitor, amintind vechiul stil. În partea de început, naosul cuprinde un spațiu, specific unei camere tombale, dat fără o destinație ulterioară în acest sens, mormintele, cu personalități mai de seamă, fiind poziționate în pronaos. În a doua sa parte naosul se lărgeste, făcând loc celor două abside, care dau forma de cruce, tipic ortodoxă, pentru interior.

Mănăstirea este înconjurată de un zid înalt, prevăzut la colțuri cu turlle ridicate în 1667 și un turn-clopotniță refăcut la 1900.

Turnul Clopotniță

Grădina Botanică „Anastasiu Fătu”

Este cea mai veche grădină botanică din România. A fost înființată în 1856 de cel ce îi dă numele acum, Anastasiu Fătu, medic și naturalist, pe o proprietate cumpărată de acesta.

Istorie

Grădina Botanică din Iași

Prima grădină, înființată în 1856 de Anastasie Fătu, a existat până la moartea creatorului ei, în 1886, când terenul a fost vândut de către urmașii lui.

În 1873, Societatea de Medici și Naturaliști din Iași înființează o a doua grădină botanică, în apropiere de cea veche. Sarcina de organizare a acesteia revine lui Dimitrie Brândză, iar majoritatea plantelor au fost donate de către Anastasie Fătu. Unele dintre plantele cultivate atunci mai există și astăzi, în curtea Muzeului de Istorie Naturală.

În 1870, Universitatea „Al. I. Cuza” hotărăște să construiască ea însăși o grădină botanică, în spațiul actual al Institutului de Medicină și Farmacie, care este extinsă în 1876. Dar, pentru că nici acum aceasta nu corespundea standardelor de învățământ, se planifică crearea uneia în spatele Palatului Culturii, care însă nu este finalizată din lipsă de fonduri, iar ulterior de pricina Primului Război Mondial.

Astfel, în 1921, profesorul Al. Popovici înființează o grădină botanică nouă în spatele clădirii Universității noi, unde construiește și mici sere, folosite pentru creșterea plantelor tropicale. Această locație se păstrează pentru mai bine de 40 de ani, până în 1963. În acest an se hotărăște mutarea grădinii în spațiul actual, pe Dealul Copoului, sub supravegherea profesorului Emilian Țopa, pentru ca aceasta să satisfacă cerințele de învățământ. Astăzi, Grădina Botanică din Iași acoperă o suprafață de aproximativ 100 de hectare, fiind una din cele mai mari din lume.

Catedrala mitropolitană din Iași

Catedrala Mitropolitană Iași

Catedrala Mitropolitană Iași – Interior

Ideea înălțării unei biserici mai mari, monumentale, la Iași, aparține mitropolitului Veniamin Costachi. Hrisovul domnesc din 8 august 1826, privind lucrările de proiectare și construire a noii biserici, este actul de naștere al Catedralei Mitropolitane. A fost ridicată pe locul unde s-au aflat două biserici mai vechi: **Biserica Albă** - secolul al XV-lea și **Biserica Stratenia** - secolul al XVII-lea. S-a lucrat mai întâi între anii 1833 și 1839, după planurile arhitecților Johan Freywald și Bucher, însă datorită căderii bolții centrale, biserica rămâne în ruină până în anul 1880. Mitropolitul Iosif Naniescu pune a doua piatră de

temelie și, cu sprijinul autorităților statului, lucrările se vor încheia în anul 1887. Arhitectul Alexandru Orăscu, rectorul Universității București, va reface proiectul măreței biserici, renunțând la imensa cupolă centrală, iar pictura va fi realizată de maestrul Gheorghe Tattarescu. Sfințirea Catedralei, la 23 aprilie 1887, a fost un eveniment național, la ceremonie luând parte regele Carol I și regina Elisabeta.

Catedrala ieșeană este o clădire monumentală, de plan dreptunghiular, marcat la colțuri de patru turla decroșate. Stilul arhitectonic este inspirat din forme târzii ale Renașterii italiene. Elementele decorative, atât în interior, cât și în exterior, sunt dominate de baroc.

Din anul 1889 a fost adusă, de la Biserica Sf. Trei Ierarhi, racla cu moaștele Cuvioasei Parascheva.

Spitale în Iași

Clopotnița - Biserica Sfântul Spiridon din Iași

- Spitalul Universitar "Sf. Spiridon" din Iași
- Spitalul Clinic de Urgențe Iași
- Spitalul Clinic de Urgența pentru Copii "Sf.Maria" Iași
- Spitalul de Obstetrică & Ginecologie "Elena Doamna" Iași
- Spitalul de Obstetrică & Ginecologie "Cuza-Vodă" Iași
- Spitalul Clinic "Dr.C.I.Parhon" Iași
- Spitalul pentru elevi si studenți Iași
- Spitalul Clinic de Recuperare Iași
- Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Iași
- Institutul de Boli Cardiovasculare "Prof. Dr. George I.M. Georgescu" Iași
- Spitalul Clinic de Boli Infecțioase "Sf.Parascheva" Iași
- Spitalul Clinic de Psihiatrie "Socola" Iași
- Spitalul Clinic de Neurologie Iași
- Spitalul Militar Iași
- Spitalul Clinic CFR Iași

ECONOMIE

Iași este un centru economic important al României. Industriile principale sunt metalurgia (SC Arcelor Mittal Tubular Products, SC Tehno Steel), medicamentele (SC Antibiotice SA), textilele (SC IasiConf SA, SC Iasitex SA) și industria alimentară. Sectorul bancar și cel al informației au luat avânt în ultimii ani, numeroase bănci și companii de software fiind prezente în oraș.

Iași este de asemenea un centru comercial regional important, aici existând două malluri (Iulius Mall și Moldova Mall), numeroase centre comerciale (Hala Centrală, Axa Niciman, Felicia Shopping Center etc.) și mai multe hyper și supermarket-uri precum:

➤ 2 Carrefour:

-Baza 3, Str. Bucium, nr. 36; -Complex Era Shopping Center;

➤ 3 Kaufland:

-Str.Mitropolit Varlaam; -Str.Pavlov Nr.14; -Str.Păcurari Nr.92;

➤ 2 Praktiker:

-Blvd. Tudor Vladimirescu nr. 121; - Șos. Păcurari, nr. 121 (Complex Era Shopping Center);

➤ 3 Dedeman:

-Str. Manta Roșie nr.9; -Cartier Canta; - la ieșirea din Păcurari în zona Metro;

➤ 1 Arabesque:

-ieșirea din Păcurari (Antibiotice);

➤ Billa:

-Str. Arcu 29;

➤ Plus:

- Str. Niciman nr. 2;

➤ 2 Gima:

-Bd. Tudor Vladimirescu (în incinta Iulius Mall); -A. Panu 46 (în incinta Halei Centrale).

➤ Selgros:

-Sos. Nicolina

➤ Metro

-La ieșirea din Păcurari

➤ Iar până în anul 2010 se vor deschide alte centre comerciale precum Palas Shopping Mall, Maximall, Green Plaza Iași etc.

Transporturi și comunicații

Transportul rutier

Rețeaua de străzi a orașului o continuă pe cea din evul mediu, asigurând un trafic fluent, cu excepția orelor de vârf, când numărul tot mai mare al mașinilor duce la producerea unor mari ambuteiaje (mai ales în intersecțiile din centru, gară, Podu Roș, Podu de Piatră, Fundație, Elena Doamna, Baza 3, Țesătura).

Există deja planuri pentru realizarea până în 2013, a unei autostrăzi est-vest (Autostrada A4), ce va face legătura cu "Autostrada Transilvania" (Autostrada A3), la Târgu Mureș, a unei șosele de centură, care să preia traficul greu din oraș și despre realizarea pasarelei Octav Băncilă, care să facă legătura între cartierele Alexandru și Păcurari, cu începerea lucrărilor planificată pentru începutul anului 2008.

Transportul feroviar

Iași este un nod feroviar (cu linii spre Vaslui, Ungheni, Târgu Frumos, plus ramificații spre Hârlău și Dorohoi) cu o stație de triaj la Socola. În oraș sunt trei gări: Gara Centrală Iași (Iași și Iași Nord), Nicolina și Socola. În prezent, Gara Iași Nord se află într-un proces de renovare ce a început în 1979, cu termen de finalizare anul 2008.

Transportul aerian

În partea de răsărit a orașului se află Aeroportul Internațional Iași (al doilea aeroport din zona Moldovei din punct de vedere al traficului, după cel din Bacău), cu o aerogară modernizată recent și cu un proiect de realizare a unei piste de aterizare de 3000 metri până în anul 2008.

Transportul în comun

Transportul în comun a fost asigurat prin autobuze, tramvaie, troleibuze și maxi-taxi. Este în curs de reabilitare infrastructura rutieră a municipiului și liniile de tramvai printr-un împrumut accesat de primăria Iași, de la BERD. Liniile de tramvai fac legătura între majoritatea cartierelor orașului. La ora actuală circulația troleibuzelor a fost întreruptă, deși exista aici o rețea foarte extinsă. Parcul de autobuze a fost înnoit cu 50 autobuze tip MAZ și se dorește achiziționarea altor 50 de bucăți noi.

OBIECTIVE ISTORICE ȘI TURISTICE

☞ Strada Lăpușneanu Iași

Clădiri și monumente istorice

Cuza Vodă Iași

Hotel Europa Iași

Palatul Roznovanu Iași (în prezent sediul Primăriei Mun. Iași)

- Obeliscul cu lei din Iași
- Bojdeuca lui Ion Creangă
- Palatul Roznovanu
- Casa Pogor
- Crucea lui Ferentz
- Institutul de Anatomie Iași

Biserici și mănăstiri

- Catedrala mitropolitană din Iași
- Mănăstirea Bucium
- Mănăstirea Cetățuia
- Mănăstirea Frumoasa
- Mănăstirea Galata
- Mănăstirea Golia
- Mănăstirea Podgoria Copou
- Mănăstirea „Sf. Trei Ierarhi”
- Mănăstirea Vlădiceni
- Biserica „Sf. Nicolae Domnesc”
- Biserica Bărboi
- Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel – Moara de Vânt – cu cimitir atestat la 1803 (mai vechi decât Eternitatea)
 - Biserica Sfântul Sava
 - Biserica Sfântul Spiridon
 - Biserica Barnovschi
 - Biserica Armenească
 - Biserica lipovenească din Iași
 - Biserica Catolică Veche

Muzee, instituții culturale

Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” Iași

- Palatul Culturii
- Teatrul Național
- Casa Dosoftei
- Biblioteca Centrală Universitară
- Universitatea „Al.I. Cuza”
- Colegiul Național
- Muzeul Literaturii române
- Muzeul Teatrului
- Muzeul Etnografic al Moldovei
- Muzeul de Istorie a Moldovei
- Muzeul de Artă
- Muzeul Unirii
- Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”
- Muzeul „Mihai Eminescu”
- Biblioteca Județeană Gheorghe Asachi Iași
- Filarmonica Moldova din Iași
- Universitatea de arte „George Enescu”
- Muzeul „Mihail Kogălniceanu”

Reprezentanțe culturale

După reinstaurarea regimului democratic în România în anul 1990, au fost deschise la Iași mai multe centre culturale străine. În prezent, funcționează în municipiul Iași:

- Centrul Cultural Francez
- Centrul Cultural German „Goethe Zentrum” (Societatea Culturală Româno-Germană)
- Centrul Cultural Britanic (British Council)
- Centrul Cultural al Americii Latine și Caraibelor
- Centrul Cultural Elen "Panellinion"

Case memoriale

- Bojdeuca lui Ion Creangă
- Casa Mihail Sadoveanu
- Casa George Topârceanu
- Casa Otilia Cazimir
- Casa Mihai Codreanu („Casa Sonet”)

Parcuri, grădini

- Parcul Copou
- Grădina Botanică din Iași
- Parcul Expoziției

Obiective istorice și turistice din împrejurimi

Turnul mănăstirii Golia

- Mănăstirea Golia
- Mănăstirea Bârnova
- Mănăstirea Dobrovăț
- Mănăstirea Hadâmbu
- Mănăstirea Hlincea
- Mănăstirea Piatra Sfântă
- Biserica din Aroneanu, fosta Mănăstire Aroneanu
- Regiunea viticolă Bucium
- Zona de agrement Ciric

În județul Iași, se mai află:

- Palatul domnesc de la Ruginoasa al lui Alexandru Ioan Cuza
- Palatul Sturdza, de la Miclăușeni
- Conacul Cantacuzino, de la Ceplenița
- Ruinele de la Cucuteni
- Regiunea viticolă Cotnari
- Casa memoriala Vasile Alecsandri din Mircești

Personalități marcante

- Mihai Eminescu (1850-1889) - poet, socotit de cititorii români și de critica literară drept cel mai important scriitor romantic din literatura română, supranumit și „luceafărul poeziei românești”.
- Ion Creangă (1837-1889), povestitor român, considerat drept unul dintre clasicii literaturii române. Recunoscut datorită basmelor, poveștilor și povestirilor sale, Ion Creangă a intrat în istoria literaturii române, în principal, datorită operei autobiografice „Amintiri din copilărie”. A locuit în cartierul Țicău, în așa-numita *Bojdeucă*.
- George Emil Palade (1912), biolog american de origine română, născut la Iași, laureat al Premiului Nobel pentru Fiziologie și Medicină (1974) pentru descoperirile sale în biologie, în special pentru funcționarea și structura celulelor (ribozom).

SPORT

Stadionul „Emil Alexandrescu”, terenul Politehnicii Iași

Emblema Clubului Politehnica Iași

- **Fotbal:**
- Clubul sportiv Politehnica Iași, echipă de fotbal în Liga I.
- **Alte sporturi:**
- Asociația Universitară Shotokan Karate Iași publică revista de arte marțiale „Samurai magazine”.
- Echipa de baschet Poli Millenium Iași.
- Echipa de rugby Poli Agro Iași.
- Echipa de volei feminin Penicilina Iași.
- Echipa de baschet feminin Național Iași.
- Cluburi de scrabble: C.S. Argus Târgu Frumos și Asociația Clubul Sportiv „West Moldavia”
- Comunitatea Parkour Iași